...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...ерховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

...(6278) | 1951 оной майн 6, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

Советскэ хүнүүд шэнэ урьһаламжа эдэбхитэйгээр захижа, Эхэ орондоо, Ленин—Сталинай партида үнэн сэхэ байһанаа харуулна

РАДИОГОЙ ҮДЭР

...өөдэр манай ороной ажал... Радиогой үдэрые тэмдэглэ... Энэ үдэр хадаа социалисти... культурын һайндэр, Эсэгэ ...йнгоо наука ба техникын, со... радиофикациин туйлалта...ые хараха һайндэр мүн.

...одой агууехэ эрдэмтэ Алек... Степанович Попов 1895 оной ... 7-до дэлхэй дээрэ анха ту... радиоприемник бии болгоо. Тэрэ түүхэтэ үдэрһөө хойшо ... радиотехникэ айхабтар ехэ ...лтануудые туйлаа. Советскэ ... болбол радиостанциинуудай ...эй талаар дэлхэйн түрүү һуу...һөө хойшо эзэлнэ. Сталин... табанжэлнүүдэй үелэ шэнэдхэг... байгуулагдаһан радиопромыш...ленностьмнай ямаршье гүрэнэйхи... хүсэтэй байна. Радиотехникын ... бидэнэй туйлаһан шэнги ...лтануудые хэдышье түрүү ка...листическэ гүрэнүүд туйлаа...

...етскэ засагай түрүүшын ...һөө хойшо радио болбол со...листическэ байгуулалтада алба ... эхилээ. Ажалшадые комму...нистическээр хүмүүжүүлхэ талаар ... тон шухала үүргэ дүүргэнэ. ...скэ радио—арад зондоо аша ... үзүүлнэ.

...йн сэрэгтэ эсэргүү тэмсэлдэ, найрамдал хамгаалха хэрэгтэ ... ороной радио тон ехэ ту... Советскэ ороной радиодам...жуулганууд эб найрамдалай үнэн ... орон бүхэнэй олон миллион ...ша хүнүүдтэ дуулгана.

...питалистическэ гүрэнэй радио ...ондоо үүргэ, хархис шунахай ...иалистнуудай хара хэрэг ...элсэнэ. Мүлжэгшэ ангиие ...рхэ, сэрэг дай һужэрөөхэ, ... зониие мэхэлхэ, үнэн сэхэ хү...ые хардаха, гүрдэхэ — эдэл ...капиталистнуудай шуһата гар... ...үмхи долларта эзэлэгдэһэн ...той зорилгонууд.

...етскэ хүнүүд радиое ажабай...ла угаа үргэнөөр хэрэглэнэ. ...скэ Союз соо радио найдам... ...дэлгэрэнгы хэлхеэ холбоон ...жо шадаһан ба промышлен..., транспорт, хүдөө ажахыда ...өөр хэрэглэгдэнэ. Ороной... город, нютаг, колхоз бүхэндэ ...станцинууд, радиоузелнууд ... Радиотехническэ кружогуудта ... зуу мянган хүнүүд һуралса...

...льшевистскэ парти ба совет... правительство радио-техникые ...өхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ ан...ваа хандуулна. Нүхэр Сталин ...гой арга боломжонуудые хэ...хэ талаар хэдэн дахин зааба... һэн байна. Тэдэ заабаринуу... советскэ эрдэмтэд, инженер... радиогой бүхы хүдэлмэри...эд бэелүүлнэ.

...эл Москвагаймнай голос ... дэлхэйдэ мүнөө дуулдана. ...хэ Сталин багшынгаа радио... үгэ хэлэхыень бидэнэр хэдэн ...н дуулаһан байнабди. Эсэгэ ...оо хамгаалгын Агууехэ дай...най үедэ инаг вождиимнай үгэнүүд советскэ хүнүүдые илалтада зориг...жуулан, эмхидхэдэг байгаа. Дайнай һүүлээр радио манай орон соо бүри ехээр ургажа, коммунизмын сталинска программые бидэнэй бэелүүлхэ ябадалда туһална.

Манай республика соошье радио угаа ехээр хэрэглэгдэдэг болоо. Бурят-Монголой АССР-эй территори дээрэ 160 гаран радиоузелнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хамтадаа 40 гаран мянган радиоточкотой юм. Колхоз, город бүхэндэмнай радио бии. Гална, эгээл холын фермэ гүүртэнүүд, загаһашадай поселогууд, ангуушалай отогуудта Москваһаа радиодамжуулганууд абтадаг болоо.

Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо хүдөө тосхонуудые радиофикацилха талаар ехэхэн амжалта туйлагдаа. Радиофикаци тухай партиин обкомой шиидхэбэри дүүргэхэ зуураа, республикын колхозниигууд ехэ хүдэлмэри хээ. Хэдэн арбаад шэнэ узелнууд баригдаһан, хэдэн олон приемнигүүд худалдагдан абтаһан байна. Мүнөө үедэ 230 гаран колхозууд радиофицировалэгдэнхэй. Сэлэнгын, Хойто-Байгалай аймагуудай тосхон бүхэн радиотой болонхой. Бичурын аймагта нэгэнһээ бэшэ колхозуудынь радиофицировалэгдэнхэй.

Радиодо дуралдаг хүнүүдэй тоо Бурят-Монголдо жэл бүри олошорно. Тэдэнэр Бүхэсоюзна радиовыставкэнүүдтэ хабаадалсадаг, амжалтануудайнгаа түлөө шангуудые абадаг байна.

Республика дотор радиофикациин талаар туйлагдаһан амжалтануудай хажуугаар мүн дутуунууд бии. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд радиофикацилгые тоохогүй, гээгдэнги зан гаргадаг байна. Олохон колхозуудай центрнүүд радиотой болобошье, малажалайнь гүүртэ, фермэнүүд радиофикацилагдаадүй байһаар. Зарим радиоузелнууд ондоо узелнуудай дамжуулгануудые дабхар тунхаглалгаар ажалаа хизаарлана. Тэдэнэй нютагуудтахи темэнүүд дээрэ дамжуулга хэдэг болоо һаань һайн байгаа. Городууд ба аймагай центрнүүдтэ радиодамжуулгануудай шанарые һайжаруулха шухала.

Радиофикациин талаар ехэхэн зорилгонууд үшөө шиидхэгдээдүй байна. Колхозуудай томодхогдоһонтой дашарамдуулан энэ асуудал бүри шухала болоо. 1951 оной туршада арба гаран колхозно радиоузелнуудые бариха, зуу гаран артельнүүдые радиофицировалхэ хэрэгтэй.

Радиогой үдэр — бүхы советскэ арадай һайндэр мүн. Энэ үдэр советскэ хүнүүд радиосетиие улам үргэдхэхэ, арад зониие коммунистическээр хүмүүжүүлгын хүсэтэ зэбсэг мүн бологшо радиое улам ехээр ашаглаха байһанаа мэдүүлнэ.

Бакинецууд урьһаламжа нэгэн һаналтайгаар захина

...АКУ, майн 3. (ТАСС). Олон ...ын бакинецууд-нефтьшэд, ма... бүтээгшэд, текстильщигүүд, ...ын, литературын ба искусст... ...жал-ябуулагшад шэнэ урь...мжа гаргаха тухай правитель...ына мэдээсэлые хүндэтэйгөөр ... Заводууд дээрэ, нефтяной ...зорилгонууд, эмхи зургаанууд ... һургуулинуудта ажалшадай ...нууд болобо.

...зоборилгын эрхилэгшэ, Со...тическэ Ажалай Герой ... Спирин орон доторхи тон ...й — «Лениннефть» трестын ...дахи олзоборилгын коллек... суглаан дээрэ ингэжэ хэлэ...

—Шэнэ урьһаламжа хадаа эб найрамдалай урьһаламжа мүн. Гүрэндөө манай урьһаар үгэһэн мүнгэн коммунизмын агууехэ барилгануудые финансировалгада, шэнэ заводуудые барилгада зорюулагдаха, бидэнэй ажабайдалые улам баяртай, гоё һайхан болгохо, манай орониие улам хүсэтэй болгохо байна.

Суглаанай һүүлээр олзоборилгын хүдэлмэрилэгшэд бүгэдөөрөө урьһаламжа захяа.

Бакугай ондоошье районуудта урьһаламжа захилга эдэбхитэйгээр үнгэрбэ.

Дальна Востогой городууд ба тосхонуудта

...АРОВСК, майн 3. (ТАСС). ...эй шэнэ урьһаламжа гаргаг... тухай мэдээн хизаарай го... ба тосхонуудта түргөөр ...ээ. Дальна Востогой ажал... шэнэ урьһаламжые халуунаар ...шална.

...вительствын тогтоолые мос... радиогой сонсохоһдо, Дальна Востогто һүниин 12 час болоод байгаа. Хабаровскын, Комсомольскын, Петропавловск-На-Камчаткын, Николаевскын, Советскэ Гаваниин ба хизаарай бусад городуудай һүниин халаануудта суглаанууд болоо, тэдээн дээрэ ажалшад СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй шэнэ урьһаламжые нэгэн һаналаар һайшааба.

Коммунизмын барилгада манай туһаламжа

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай бүхы цехүүдтэ һүниин халаанайхидай митингнүүд болобо СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо шэнэ урьһаламжада тус митингнүүд зорюулагдаба.

Коммунистка нүхэр Пироговагай хүтэлбэрилдэг шурбэһэнэй цехын коллектив эгээн түрүүлжэ тус урьһаламжые һарынгаа салингай 120 процентдэ захиба. Мүн тэрэшэлэн нүхэр Татарников мастертай цехын хүдэлмэришэд һарынгаа салингай 115 процентдэ шэнэ урьһаламжые захяа.

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн коммунист нүхэр И. В. Бухальцев ингэжэ мэдүүлбэ:

—Шэнэ урьһаламжа хадаа коммунизмын асари ехэ барилгануудта зорюулагдана. Эдэ барилганuудта бүхы советскэ хүнүүд ажалаараа, түхэригөөрөө хабаадана. Тиимэһээ би һарынгаа салин хүлһэнэй 130 процентдэ урьһаламжа захинаб. Энэмни коммунизмын барилгада миний оруулалта болог лэ!—гэхэдэнь, зал соо нэрьемэ альга ташалган болоно. Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн стахановец Каршанин болон бусад һарынгаа салингай 120—130 процентдэ шэнэ урьһаламжа захиба.

Улаа тээнь үгэ абаһан, олон үхибүүдтэй хүдэлмэришэн нүхэр Карнакова ингэжэ мэдүүлээ.

—Би һарынгаа салингай 150 процентдэ шэнэ урьһаламжа захинаб. Энэмни манай Эхэ ороной экономическа ба сэрэгэй хүсэ шадалые бүхэжүүлгэдэ, коммунизмын асари ехэ барилгануудта туһа нэмэри болог лэ!

А. Шестаков.

Советскэ интеллигенциин эдэбхи

Социалистическэ Бурят-Монголдо үдэшын боро хараан болоод байхада, Эхэ ороноймнай столицада үдэрэй 4 час байба. Кремлиин курантнуудай ханхинажа байхада Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй педагогическа институдай актова зал соо студентнэр, профессорско-багшанарай состав, хүдэлмэришэд ба албахаагшад олоороо сугларанхай байба.

Коммунизмын асари ехэ барилгануудта зорюулагдаһан шэнэ урьһаламжа гаргаха тухай правительствын тогтоол, урьһаламжа захиха тухай условинууд залай сценын стол дээрэ табяатай байһан радиогоор дамжуулагдана. Тэрэниие хүн бүхэн омог баяртайгаар шагнана.

— Большевистскэ партиин хүтэлбэреэр советскэ арад коммунизмда шэлжэн орожо байна. Манай Эхэ ороной урда зүгтэ коммунизмын асари ехэ барилганууд хэгдэжэ эхилэнхэй. Энээндэ советскэ хүн бүхэн ажалаараа, түхэригөөрөө хабаадажа, өөрынгөө хубитые оруулна. Би һара хахалайнгаа салинда энэ урьһаламжа захинаб. Тиин миний жэшээгээр захихыетнай уряалнаб, — гээд философско наукануудай кандидат нүхэр Вейцманэй хэлэхэдэнь, нэрьемэ альгаташалга болоно.

Филологическа наукануудай кандидат нүхэр И. Д. Чагин, сталинска стипендиат студент нүхэр Д. Доржиев түрүүлэн захина. Урьһаламжа захилга бүгэдын дэбжэлтэтэйгээр ба эмхитэйгээр захалжа, һүниин хахад болотор үргэлжэлөө.

Г. Чимитов.

Дай үүдхэгшэдтэ шэнэ сохилто

Республикын нютагай промышленностиин Министерствын «Металлоширпотреб» заводто урьһаламжа захилга майн 4-нэй үглөөгүүр болоо. Заводой директор нүхэр Сытов митинг нээжэ, урьһаламжын туйлай ехэ удхашанар тухай үгэ хэлээ.

Удаань заводой стахановец слесарь Кульков үгэ хэлэхэ зуураа, ингэжэ мэдүүлээ:

— Бидэнэр советскэ бүхы хүнүүдтэй хамта өөһэдынгөө шэн зоригто ажалаар коммунизм байгуулалсажа байнабди. Ажалаараа олоһон түхэригүүднай урьһаламжада ошоходоо, коммунизмын барилгануудые түргэн темпээр бодхоолгодо ехээр туһалха ба дай үүдхэгшэдтэ шэнэ сохилто болохо байна. Тиимэһээ би табан неделиингээ салин хүлһэндэ урьһаламжа захинаб.

Нүхэр Кульковой дурадхалые олон хүнүүд халуунаар дэмжэн, тус бүридөө 5 неделиингээ салин хүлһэнһөө доошо бэшээр урьһаламжа захяа.

К. Левша.

Сэбэр мүнгөөр захина

ХОРИНСК. (**Телефоноор абтаба**). Майн 3-най һүниин 12 час болоод байхада аймагай 6 колхозуудай гэшүүд урьһаламжа захиһан мүнгөө сэбэрээр гүрэндөө үгөө.

«Интернационал» колхозойхид урьһаламжа сэбэр мүнгөөр захяа. Энэ колхозой һаалишан Долгор Ганжурова, адуушан Гатап Доржиев, хонишон Дари Найданова ба бусад урьһаламжа захиха зуураа, патриотическа ехэхэн эдэбхи харуулһан байна.

А. Беликова.

УРЬҺАЛАМЖА ЗАХИЖА, КОММУНИЗМЫН АГУУЕХЭ БАРИЛГАНУУДЫЕ ТҮРГЭДХЭЕ!

Урандуулагшад Б. Березовскиин ба Е. Мухинай зураһан плакат.
ТАСС-ай фотохроника.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой цехүүдтэ шэнэ урьһаламжа захилга гон эмхитэйгээр үнгэрөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: паровозо-механическа цехын үдэр бүри хоёр нормо дүүргэдэг разметчик Е. Рогачёв, дышловой участогай ахалагша мастер Г. Бореев ба фрезеровщик А. Кидиенко гэгшэд табан неделиингээ салинда урьһаламжа захижа байна.

М. Миневэй фото.

Ш. НИМБУЕВ

Ажалай түхэригүүд

**Эхэ ороноороо омогорхон,
Энхэ жаргалтайдаа баясан,
Түрэл советскэ гүрэндөө
Түхэригүүдэз урьһалнаб.
Ошото халуун зүрхэндөө
Омогой дали ургуулнаб.**

**Нюдөө аршан харахадамни
Ниилэн ошоно түхэригүүдни
Аяар холын холо руу —
Агууехэ барилга руу.**

**Крымскэ каналай эрьедэ
Сагдуулхан болоод ногоорно.
Каховско станциин дэргэдэ
Лампахан болоод яларна.**

**Тарилгын полидо шэнгэнэ,
Фосфорит боложо асарагдаад,
Барилгын ханада мүнхэрнэ,
Хирпиисэ болоно хатуужана.**

**Номууд болоод, хэблэгдээд
Һургуулинуудта үгтэнэ.
Эмүүд болоод, шэгнэгдээд
Аптекэнүүдтэ үгтэнэ...**

**Амгалан тайбан байдалай
Гулабхаа болоод ниидэнэ.
Арюунай арюун гэрэлтэй
Улаан туг болоод далбана.**

**Эдээниие харахадаа
Эльгэ зүрхөө хананам,
Эхэ инаг орондоо
Магтаал татан дууланам.**

Агууехэ хэрэгэй түлөө

ЛЕНИНГРАД, майн 3. (ТАСС). Ленинэй городой ажалшад СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа гаргагдаһан тухай правительствын тогтоолые халуунаар угтажа абаа. Заводуудай ба фабрикануудай цехүүдтэ, эмхи зургаануудта ба институдуудта олон хүнүүдэй хабаадалгатай суглаанууд болоо. Ленинградайхид инаг социалистическэ Эхэ оронойнгоо арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ урьһаламжые—эб найрамдалай урьһаламжые халуунаар амаршална.

Сталинай нэрэмжэтэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд гидротурбинна цех дотор суглараа. Мүлигшэ Б. Ц. Медоев түрүүлэн үгэ абаба.

— Манай орондо гаргагладаг урьһаламжанууд арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагдана,— гэжэ стахановец мэдүүлээ.—Дайнай хойто тээхи табанжэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргээд, советскэ арад коммунизм тээшэ, урагшаа илалтата алхамаар ябана. Би правительствын тогтоолые бүхы зүрхэнһөө амаршалжа, шэнэ урьһаламжа захинаб.

Наукын искусствын ба литературын хүдэлмэрилэгшэд урьһаламжые нэгэн һаналтайгаар захижа байна.

Түрэл Эсэгэ оронойнгоо аша туһада

КИЕВ, майн 3. (ТАСС). Украинын столицын ажалшад СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй шэнэ урьһаламжые нэгэн һаналаар һайшаан угтаа. Мүнөөдэр заводууд ба фабрикануудта, эмхи зургаанууд ба дээдэ һургуулинуудта суглаанууд болоо. Урьһаламжа захилга хаа хаанагүй эмхитэйгээр хэгдэнэ.

Шэнэ урьһаламжа гаргалгада зорюулагдаһан суглаанууд машина бүтээлгын «Ленинская кузница» заводой цехүүдтэ политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр болобо. Тус завод дээрэ 50 жэл шахуу хүдэлмэрилһэн, эрхим мастер В. С. Красовскиин кузнечнэ цехын коллективэй суглаан дээрэ түрүүлэн үгэ абаад, ингэжэ хэлэбэ:

—Өөрынгөө ажалай түхэригүүдые гүрэндөө үгэхэдөө, бидэнэр илангаяа ехээр баярладаг байнабди. Урьһаламжын мүнгэ шэнэ заводууд ба фабрикануудые, городууд ба тосхонуудые, һургуулинууд ба больницануудые бариха ябадалда, Волга, Днепр, Аму-Дарья ба Дон мүрэнүүд дээрэ асари ехэ барилгануудые бариха ябадалда зорюулагдана гэжэ мэдэнэбди. Арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түшэг тулгуури —манай советскэ Эхэ ороной улам ехэ хүсэтэй байхын тулада бидэнэр бүгэдөөрөө, нэгэн хүн шэнгеэр шэнэ урьһаламжа захинабди.

Украинын столицын бүхы предприятинууд ба эмхи зургаануудта урьһаламжа захилга эдэбхитэйгээр хэгдэжэ байна.

Эдэбхитэйгээр хабаадаба

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай мэдээсэлые Кяхтын аймагай ажалшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаа. Майн 3-най үдэшэ аймагай бүхы предприятинууд, колхозууд ба эмхи зургаануудта митингнүүд боложо, урьһаламжа захилга ехэ эмхитэйгээр ябуулагдаа.

Маленковой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой таряанажалай бригадын гэшүүд урьһаламжа бултадаа захижа, мүнгыень тэрэ доронь оруулаа. Колхозница нүхэр Гигмытова урьһаламжа захиха зуураа «миний ажалаараа олоһон энэ мүнгэн коммунизм байгуулгада туһалаг лэ» гэжэ мэдүүлээ. Кяхтын хизаар ороноо шэнжэлхэ музейн хуушанай хүдэлмэрилэгшэ нүхэр А. Орлова һарынгаа салингай хэмжээгээр урьһаламжа захиха зуураа, наука ба культурын хүгжэлтын түлөө өөрынгөө хубитые оруулбаб гэжэ мэдүүлээ.

Аймагай 39 организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд майн 3-най үдэшэ урьһаламжа захилгада хабаадаа. Урьһаламжа захилга аймагай колхозууд ба эмхи зургаануудта үргэлжэлһөөр.

Ф. Сибиданов.

Колхозниигуудай патриотизм

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай тогтоолой радиогоор дамжуулагдахатай зэргэ, Сэлэнгын аймагай колхозуудта захилга тон эдэбхитэйгээр эхилһэн байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо митинг болоо. Правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Очиров урьһаламжа түрүүлэн захижа, мүнгөөр оруулаа.

Урьһаламжа захилга «Большевик» колхоздо илангаяа эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Һаалишад Ц. Уржиева, Ц. Чаглурова болон бусад урьһаламжа ехээр захижа, бэшэ колхозниигуудтаа жэшээ харуулаа. Мүн Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд урьһаламжа захиһан мүнгөө барандаа сэбэр мүнгөөр оруулаа.

Г. Данзанов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партидоторой хүдэлмэри һайжаруулха

ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэи элирүүлһэн дутуу дунданууд ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой хүдэлмэридэ бүримүһэн хамзалана гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Холбоев элидхэл соогоо тэмдэглэбэ.

Аймагынь үнгэрэгшэ жэллэ ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбөө дүүргээгүй. Үбэлжэлгын үедэ олон толгой мал гарзалаа.

1950 он соо аймагай колхозууд орооһото, техническэ ба овощной культурануудай бага ургаса абаа. Тэрээн дээрэһээ боложо гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргээгүй ба өөһэдыгөө үрһэнэй болон фуражна фондоор хангажа шадаагүй. Гадна машинно-тракторна станцинуудынь муугаар хүдэлмэрилнэ. 1950 ондо тракторна хүдэлмэриин түсэб дүүргэгдээгүй.

ВКП(б)-гэй айком хадаа колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын тула зохихо хэмжээ абадаггүй, томодхогдоһон колхозуудта кадрнуудые шэлэн олохо ябадалдань туһалдаггүй байгаа. Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадалнууд тохёолдоно.

Олонхи партийна организацинуудта партидоторой хүдэлмэри муу байһаар. Партийна суглаанууд хаа яа үнгэргэгдэнэ. Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, «Комсомол» ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинуудта партийна суглаанууд дээрэнь имагта ВКП(б)-гэй айкомой һайшаан дурадхаһан асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ. Коммунистнуудынь асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхи багатайгаар хабаадана.

ВКП(б)-гэй айком болбол партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай хүдэлмэрие һулаар хүтэлбэрилдэг ба тэдэндэ туһаламжа багаар үзүүлдэг байна. Парторганизацинуудай секретарьнуудай семинарнууд үнгэргэгдэлэггүй ба партийна худэлмэриин дүй дуршэлые халан абалсаха хүдэлмэри эмхидхэгдэдэггүй байна.

Партиин аймагай комитедэй бюро ба тэрэнэй секретарьнууд партийна организацинуудые алгад гаража, ажахын-политическэ асуудалнуудые колхозуудай түрүүлэгшэнэртэй сэхэ шиидхэдэг байгаа.

ВКП(б)-гэй айком тогтоолнуудайнгаа дүүргэлтые һулаар шалгана. Тоосоото үе соо 6 пленум, партийна активай дүрбэн суглаан ба айкомой бюрогой хэдэн олон заседанинууд үнгэргэгдэһэн болобошье, тэдэнэй гаргаһан шиидхэбэринүүдэй олонхинь болото дээрээ бэелүүлэгдээгүй үлэһэн байна.

Аймагай партийна организацида шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлхэ услови байгуулагдаагүй. ВКП(б)-гэй айком хадаа коммунистнуудай ажаглалтануудые хараадаа абадаггүй байгаа.

Аймагай партийна организаци колхозно полинуудай түрүүшүүлые партида абалга һулаар эмхидхэһэн байна. Партиин айкомой партийна, профсоюзна, комсомольско органнизацинуудай таһаг партийна эхин организацинуудта холбоо барисаа һайнаар байгуулжа шадаагүй ба тэндэхи хэрэгүүдые мэдэдэггүй байгаа.

Аймагай партийна организацила партийна пропаганда муугаар табигданхай. Олон парторганизацинуудай кружогууд ба политһургуулинуудта занятинуудынь идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ, һуралсалай программа муугаар дүүргэгдэнэ.

Партийна организацинуудай агитколлективүүдэй агитаторнуудай олонхинь хүн зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна.

Үгэ хэлэһэн делегадууд ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэриин дутуунуудые ба алдуунуудые хурсаар шүүмжэлээ. Партиин айкомой секретарь байһан нүхэр Мурчин аймагай урда табигдажа байһан ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна организацинуудай хүсэ элсүүлжэ шадаагүй.

Партиин айком хадаа МТС-үүдэй хүдэлмэрие һайжаруулха ба механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ багаар анхаралаа табидаг байгаа гэжэ нүхэр Иванов ба Цыдыпов тэмдэглэһэн байна.

Хабарай тарилгада аймагай колхозуудай хангалтагүйгөөр бэлэдхэһэн тухай делегадууд нүхэд Шадаров, Шагин, Дамбаев ба бусад тэмдэглээ. Аймагай колхозууд орооһото культурануудай үрһөөр миил 45 процент хангагдаһан байна. Овощной ба техническэ культурануудай үрһэн оройдоошье байхагүй. Олохон колхозуудта үрһэ сэбэрлэхэ ба андалдаха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр хэгдэнэ. «Үнэн», Молотовой нэрэмжэтэ ба Сутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта хүдөө ажахын машинануудые заһабарилга дүүргээгүй, мори унаа тарилгада һайнаар бэлэдхэгдээгүй байна.

Партиин айкомой бюрогой хүдэлмэридэ айкомой секретарь байһан нүхэр Стулевой хабаададаггүй ба бүдүүрхүү һайзагай зан гаргадаг тухай делегадууд зүб зүйтэйгөөр шүүмжэлэл хээ.

ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Кашников дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, айкомой хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлһэн ба саашанхи зорилго табиһан байна.

Конференци хадаа айкомой хүдэлмэрие хангалтагүй гэжэ тоолоод, ВКП(б)-гэй айкомой ба шалгалтын комиссиин шэнэ составые һунгаа.

* * *

Партиин айкомой эмхидхэлэй пленум боложо, ВКП(б)-гэй айкомой секретаряар нүхэр И. Н. Мирошниченко, секретарьнуудаар Е. Н. Холбоев, Н. А. Миронов һунгагдаа.

Эрхим номууд хэрэгтэй

Манай республикын тогтохотой хамта, 1923 ондо Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэл бии болгогдоһон юм. Тэрэ жэлдэ оройдоо хэблэлэй 10 лист хэмжүүртэй 7 нэрэтэй бишыхан брошюранууд гаргагдаһан байгаа.

Тэрэ үеһөө хойшо манай республикын Гүрэнэй хэблэл хүгжэлтын замаар нилээд урагшаа дабшаһан байна. Хэрбээ 1923 ондо арайхан 10 лист хэмжээтэй продукци гаргаһан байгаа һаа, мүнөө 100 дахин ехэ хэмжээнэй продукци гаргадаг болонхой.

Урдань харанхы барга байһан ажалшан арад мүнөө өөрынгөө үндэһэн хэлэн дээрэ марксизм-ленинизмын классигуудай гениальна зохёолнуудые уншажа байдаг. Бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн, нүхэр Сталинай — «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» уншагшадай үдэр бүриин ном болонхой. Мүнөө жэлэй хэблэлэй түсэбэй ёһоор, В. И. Ленинэй «Юу хэхэб?», «Арадай хани нар» гээшэд юун бэ, тэдэнэр социал-демокрадуудта эсэргүүгээр яажа дайлалдадаг бэ?» гэжэ зохёолнууд хэблэлһээ гараха зэргэтэй. Мүн нүхэр Сталинай «Ленинизмын асуудалнууд», «Анархизм гү, али социализм гү?» гэһэн зохёолнууд оршуулагдажа дүүргэгдэд байна.

Бурят хэлэн дээрэ ородой ба дэлхэйн классигуудай зохёолнууд хэблэгдэн гаранхай. Тиигэжэ, Бурят-Монголой ажалшад Пушкинай, Лермонтовэй, Толстойн, Гоголиин, Чехов ба бусадай зохёолнуудтай танилсанад.

Һүүлэй жэлнүүдтэ советскэ уранзохёолшодой, Сталинска шангай лауреадуудай зохёолнууд бурят-монгол хэлэн дээрэ олоор хэблэгдээ. Тиин гансахан 1951 оной түсэбөөр Сталинска шангай лауреадууд Мальцевай «Үнэн зүрхэнһөө», Кожевниковэй «Амиды уһан», Василенкын «Звездочка» гэһэн повестьнууд, В. Янай «Чингис-хан» гэжэ роман хэблэгдэн гаргагдаха байна.

Ойрын 2—3 жэлнүүдэй туршала манай хэблэл эхин, долоонжэлэй ба дунда һургуулинуудта үзэхэ табин гаран учебнигүүдые гаргаһан байна. Тиин, бурят һургуулинуудай һурагшад өөрынгөө үндэһэн хэлэн дээрэ алгебра, физикэ, истори, зоологи, географи ба бусад предмедүүдые шудаллаг болонхой.

Гүрэнэй хэблэлэй туйлаһан амжалтанууд бага бэшэ. Гэбэшье, тэрэнэй хүдэлмэридэ олон дутагдалнууд ушарна. Хэблэн гаргаһан зарим номууд үнөөл муу оформленитэй байна. Зарим номууд саг болзор соогоо гаргагдадаггүй, түсэбтэ болзорһоо хожомдодог байха юм.

Элэ бүхы дутуу дунданудаа Гүрэнэй хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд ойрын үедэ усадхаха ёһотой. Тиигэжэ манай үргэн уншагшадта эрхим һайн номуудые үгэхэ шухала.

Д. Дугаров,
Бурмонгизай директор.

Д. ЖАЛСАРАЕВ.

РАДИО

Радист хүбүүн нютагаа бусаба.
Аятайгаар хэлэнэ: «Мэндэ!».
Баяртайгаар колхознай угтаба.
Барандаа залуушуул эндэ.
Тэрэ дары бусалшаба ажал.
Хүхюун дуунууд элинэ сахаляар,
Ротын добтолходо захирһандал,
Радист хэлэнэ шанга-шангаар.
Газар малтана зарим хүнүүд.
Столбнуудые табина хүбүүд.
Радиоточкоһоо арбаад тээшээ
Ниидэнэ шэжэм утаһанууд.
Радистмнай — мүнөөдэрэй баатар
Яларна орден, медальнуудаар—
Репродукторнуудые гэр гэртэ
Яаран холбоно утаһануудаар.
Эдирхэн октябрядуудые
Эльгэбэ айл бүхэндэ дуулгахынь:
«Алдарта Москва — дэлхэйн центрые
Арбан хоёр сагта дамжуулхам».
Айл бүхэнөөр баяр тарана.
Һайндэртэ шэнгеэр, хүнүүд олооро
Репродуктор тойроод сугларна.
Ерэтэй үбгэн толгойгоороо
Репродуктор соо орон алдана.
Шэхээ барин-барин шагнана.
Үхибүүдшье дуугай һуулдана.
Зүрхэнэй сохилхонь дуулдана
Аалин байдалы хахалан гэнтэ
Часын ханхинаан.
Эна Кремльһээ!
Энэ абяае үдэр бүхэндэ
Энхэрэн шагнадаг газар дэлхэй.
Спасска башниин дээрэхи часынууд
Советскэ арадта тон үнэтэй—
Бидэнтэй хамта часын хэлэнүүд
Коммунизм тээшэ ябадалтай...
Гэнтэ командын болоһон шэнгеэр,
Һуурнһаа бодоодхибо хүнүүд —
Гимн Москваһаа.
Далита Гимнэр
Уряалуулан,
советскэ арадууд
Урагшаа дабшана, гэмсэн, илан.
Сүлөөтэ советскэ Россие
Суурхуулжа, дэлхэй дээгүүр таран,
Суглуулна ажалшадай хүсые...
Иигэжэ һанан, парадта шэнгеэр
Жагсажа, баран байгаа һэмди.
Далита Гимнээ бурят хэлэн дээр
Дабтажа тангариглаа һэмди.

Радиофикациин амжалта

Радио—ородой наукын агуу ехэ туйлалта мүн. Манай ороной арадай ажахын бүхы һалбаринуудта радио улам үргэнөөр нэбтэрэн, угаа ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Москвада уншаһан газетые бүхы Росси шагнаха гэжэ хэлэһэн ленинскэ үгэнүүд бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна. Ленин, Сталинай агуу ехэ идеянүүдые нэбтэрүүлэгшын, түрүү прогрессивнэ юумэ бүхэнииe пропагандалдаг агитаторай — советскэ радиогой дамжуулганууд бүхы орон соомнай, тэрэнэй хилын саагууршье үдэр бүри дуулдана.

Радиофикациин ба радио-дамжуулгын асуудалнуудта большевистскэ парти, Советскэ правительство хододоо ехэ анхарал табидаг. Республикаяа ойрын сагта үргэлжэ дээрэнь радиофикацилжа дүүргэхэ тухай ВКП(б)-гэй обкомой III пленумэй, тэрэшэлэн БМАССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй тогтоолнууд энэ асуудалда ямар ехэ анхаралай хандуулагдадагые эли тодоор гэршэлнэ.

Бурят-Монголдомнай радиоточконуудай тоо үдэр бүри олошорно. Шэнэ радиоузелнууд ашаглалгада оруулагдажа, хэдэн олон колхозууд өөрын радиоузелтай болонхой. Сэлэнгын, Хойто-Байгалай, Хэжэнгын аймагууд үргэлжэдөө радиофикацилагдаа. Бичурын, Кабанскын, Закаменай, Хориин, Баунтын ба бусад аймагуудые радиофикацилга дүүрүүтэй байна.

Радиофикациин хэрэгтэ республикын колхознигууд эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагай Ашангын сомоной Соведэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Баянов) 4 колхозууд Булганска тосхондо колхозуу-хоорондын радиоузел бариба. Хойто-Байгалай «Победа» гэжэ томодхогдоһон колхозой бүхы айлнууд радиотой болонхой. Зэгрэйн аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой центртэ ехэ радиоузел баригдажа һаяар дүүрэхэнь. Энэ узел 9 колхозуудые, нэгэ МТС-ые радиофицировалхэ юм. Эдэ мэтын жэшээнүүд олон.

БМАССР-эй радиофикациин хэмжээе хэдэн тоогоор харуулбал иимэ:

Һүүлэй табанжэл соо радио узелнуудай хүсэн 15648 ваттаар ехэ болоо. Радиоузелнуудай тоо—63, радиоточконуудай—4500, радиотой колхозуудай тоо—202-оор олошороо.

1951 он соо колхозно ба колхоз-хоорондын 18 радиоузел баригдаха юм. Мүн 450 километр радиолини татагдаха, 103 колхозууд радиофицировалэгдэхэ ёһотой. Энэ хадаа нилээд ехэ хүдэлмэри мүн.

Эдэ хүдэлмэри дүүргэлгэ—радиофикациин бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

Б. Самбуев, БМАССР-эй радиотрансляционно сетьнүүдэй дирекциин ахалагша инструктор.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД! Нэгэш[…]

үдэр, нэгэшье час гээнгүй, тарилгаяа түргэнөө[…]
эрхим шанартайгаар үнгэргэхын тула
бүхы хүсэеэ элсүүлэгты!

☆ ☆

Эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэй

МУХАРШЭБЭР. (Манай корр). Хабарай полевой хүдэлмэрие агротехническэ эрхим болзорнуудта һайн шанартайгаар үнгэргэхэ, хүдэлмэриин шанарай хойноһоо шанга агрономическа хиналта табиха гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум нютагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудһаа, мэргэжэлтэдһээ, колхозуудай правленинүүдһээ эрилтэ хэһэн байна.

Таряанажалай талаар республика доторoo томо аймагуудай нэгэн — Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд, машинно-тракторна станцинууд энэ эрилтэтэй зохилдуулан полевой хүдэлмэринүүдые эмхидхэжэ шадаагүй байһаар. Дулаан боложо, газарай хүрһэн гэдэжэ, тарилгын хүдэлмэринүүдые үргэн фронтоор ябуулхаар, болоһоор үнинэй. Теэд, аймагай колхозууд һүүлэй хэдыхэн хоногой саада тээ полевой хүдэлмэринүүдые эхилээ. Тарилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд олон дутагдалнууд үзэгдэнэ.

МТС-үүд болон колхозууд хоорондын нигта харилсаатай хүдэлмэри хангагдаагүй. Энэ хадаа тарилгын хүдэлмэринүүдэй эмхигүй муугаар ябуулагдажа байһанай гол шалтагаан болоно. Энээниие Гашейн МТС-эй (директорынь нүхэр Хуторной) ба тэрэнэй харьяата колхозуудай жэшээ дээрэ элеэр харуулхада болохо. Харьяата колхозуудайнь правленинүүдэй гэмээр олон машинанууд хэдэн үдэрөөр миин зогсоно. Жэшээнь, «Коммунизм» колхозой поли дээрэ 20 трактортай 4 тракторна бригаданууд хүдэлмэрилдэг юм. Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ревенский энэ МТС-эй № 4 тракторна бригадын прицепщигүүдые модо урадхуулгада эльгээгээ, Тиимэһээ 3 тракторнууд 3 үдэр миин байгаа. Энэл шалтагаанаар № 2 тракторна бригадын 3 тракторнууд 2 үдэр миин байгаа. № 4 тракторна бригадын нэгэ колесно трактор тракторист үгы дээрэһээ мүнөө хүрэтэр миин байһаар.

Иимэ ушарнууд ондоошье колхозуудта үзэгдэнэ. Ново-Загансҡа сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг № 20 тракторна бригадада 3 тракторнууд прицепщигүүдгүй дээрэһээ 3 үдэр соо миин байгаа.

Машинно-тракторна паркаяа хүсэдөөр ашаглажа шадаадүй, тракторнуудынь фонарьнуудаар хангагдаагүй дээрэһээ һүниндөө хүдэлмэрилнэгүй. Трактористнуудай ажалай бүтээсэнь тон бага. Жэшээнь, Пурбо Санжиевай тракторна бригада 5 трактортай юм. Теэд, эдэнь дунда зэргээр нэгэ үдэр соо 8 гектар элдүүрилдэг байна.

Полевой хүдэлмэридэ ябажа байгаа механизаторнуудай дунда политическо-ниитын хүдэлмэри муугаар табигданхай. Олон тракторна бригадануудта газетэ, журналнууд абаашагданагүй. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнэ. Полевой хүдэлмэриин урда тээ механизаторнууд ехэ ехэ уялгануудые абаад, тэдэнээ дүүргэхын тула ёһотойгоор оролдоногүй. МТС-эй дирекциин зүгһөө (директорынь нүхэр Хуторной) социалистическэ уялгануудаа тарилгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд дүүргэхэ ябадал эмхидхэжэ шадаагүй

Энэ МТС-эй харьяата колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тракторна паркда найдаад лэ, полевой хүдэлмэридэ морин сеялкэ, плуг, борнойнуудые табяадүй байһаар.

Полевой хүдэлмэринүүдэй иимэ унжагай нобшоор, олон дутагдалнуудтайгаар эхилжэ байхадань аймагай советскэ, хүдөө ажахын органууд тарилгын хүдэлмэрие агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргэхэ эрид хэмжээнүүдые абанагүй. Иимэ дутууе саашань тэсэшэгүй. Дээрэ дурсагдагша дутагдалнууд дары усадхагдаха ёһотой.

Трактористнуудай уялга

Кяхтын МТС-эй трактористнууд Социалистическэ Ажалай Герой Иван Бунеевэй үүсхэлые дэмжэн, социалистическэ уялгануудые абаа. Трактористнууд Гунтуев, Цыренов гэгшэд «СТЗ—НАТИ» тракторaap 2500 гектар, нүхэд Ибрагимов, Каленов АГИ—54 гэжэ тракторaap 2500 гектар газар (зөөлэн хахалалгаар) һайн шанартайгаар элдүүрилхэ уялгануудые абанхай.

Мүн тэдэнэр тракторнуудайнгаа заһабариин болзорые утадхаха, заһабарида гаргашалагдаха мүнгэ зөөрие 10 процентээр арбилха, бусад машина зэмсэгүүдээ наринаар абажа ябаха уялгануудые абаа.

Д. Цыбиков.

Нигта харилсаатай хүдэлмэрилхэ

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

ҮНЭН ҮГЭ

Үнэн үгын үнэтэй найдамтайе магтажа, али бүхы арад зон ажал хүдэлмэридөө, аман зохёолдоо үдэр бүхэндэ дуулалдадаг. «Үнэн үгэ үхэсэгүй, үнэтэй торгон элэсэгүй»—гэжэ манай бурят-монгол арадай оньһон үгэ соо хэлэгдэнэ.

Большевистскэ хэблэлэй үгэ — эгээл хурса, эгээл үнэн үгэ мүн. «Хэблэл болбол үдэрөөр бэшэ, часаар ургаха ёһотой, — энэ хадаа манай партиин тон хурса ба тон хүсэтэй зэбсэг мүн» —гэжэ агуу ехэ Сталин багша һургана.

Манай хэблэлэй заншал болоһон үдэрые бүхы советскэ арад баяр баясхалантайгаар угтаа. Энэ үдэр өөһэдынгөө сэдьхэлэй халуун үгые, өөһэдынгөө ажалай амжалтые, һанал бодолоо, дурадхал хүсэлөө манай агуу ехэ Эхэ ороной эрхим түрүү хүнүүд хэблэлэй хуудаһанууд дээрэ большевистскэ үнэн үгөөрөө баталан бэшэнэ. Агуу ехэ сталинска табанжэлэй хяһа соогуур, түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ дайнай гал соогуур элэнэр Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро өөһэдынгөө шадабари мэргэжэлээр, шэн габьяагаар айхабтар ехэ амжалта туйлаад, большевистскэ хэблэлэй саг доронь үргэжэ абаһанай ашаар, бүхы орон соогоо алдар суутай болоһон юм.

Манай арад зон большевистскэ үнэн үгын илалтые анханһаа хойшо үзэһөөр ерэһэн байна.

Ленинско-сталинска үнэн үгэ 1917 ондо Россин пролетариадай зүрхэ халаажа, революциин улаан түгаар даллаа һэн, тиигэжэ илаа һэн. Энэ үнэн үгэ дайнай урда тээхи сталинска табанжэлэй барилгануудта арад зониие зоригжуулан, илаа һэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайн соогуур тыл ба фронтын баатаршуулые магтан, энэ үгэ илалтын дуугаар зэдэлээ һэн. Энэ большевистскэ халуун үгэ дайнай һүүлдэхи табанжэлэй илалтануудые шэрээн ханхинаа!

Большевистскэ үнэн үгэ сооһоо Советскэ Союзай арадуудай эбдэршэгүй нангин ханибарисаан түрэн гараа. Энэ ханибарисаанай байһан сагта ямаршье дайсан бидэнэртэ аюулгүй! — гэжэ бүхы дэлхэйн үмэнэ хэлэнэбди.

Ленинско-сталинска үнэн үгэ хадаа яһатан бүриин арад зондо ойлгосотой, һонор ба халуун дулаан хэлэн дээрэ гаралаг байһаараа баһа хүсэтэй. Энэ үгэ дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй пароль боложо, «Түрэлэй һайн—мартахагүй, түмэрэй һайн—жэбэрхэгүй» гэдэг шэнги, хэтэдээ мартагдахагүй, жэбэрхэгүйгөөр мандана.

ЭБ НАЙРАМДАЛ! — гэһэн үнэн сэхэ үгэ болбол бүхы дэлхэйн ажалшан зоной, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй тэмсэлэй туг, үгын лээжэ, дуунай дабталга болонхой. Энээхэн хоёр үгэ соо манай агуу ехэ Эхэ ороной хүсэ шадал, коммунизмын барилгануудай гэрэл, советскэ арадай хүсэл зориг нэбтэрэнхэй гээшэ.

Тиихэдэ, үмхиржэ хубхайрһан капиталистическэ дэлхэй худал хуурмаг үгын эзэн боложо, бузар булай дайн дажар үүдхэхэ һанаатай дугташан байна «Һабһаһагүй нохой һарада хусаба» гэһэн үльгэртэй. Трумэн дайн тухай бүри хоротойгоор хусаһан зандаа.

Ниитын малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулая!

* *

Колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудые эмхидхэхэ тухай

«Сабшалангай газарай ургаса дээшэлүүлхын, таригдаhан ногооной ба тэжээлэй корнеплодой валовой суглуулбари ехэдхэхын тулада тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудые гү, али звенонуудые эмхидхэжэ, тэжээлэй севооборотой бүхы талмай дээрэ тарилга хэхэ хүдэлмэриие үнгэргэлгэ, тиихэдэ шалгабарита хээрын сабшалангай үбhэ ба таригдаhан ногоо хуряажа абаха, силос дараха, тэрэшэн тэжээлэй корнеплодой, нэгэжэлэй ба олонжэлэй ногооной үрэ ургуулха хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэ эдээндэ даалгахые колхозуудта дурадхаха» гэжэ «Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол соо заагдаhан байна.

Манай республикада ниитын малажалые дэбжүүлхэ, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэжээлэй бата бэхи базын байгуулагдаагүй ябадал haад хэжэ байна.

Республикын олоншог колхозууд жэл бүри сабшалангай газар ба бэлшээри hайжаруулха хүдэлмэринүүдые хэдэггүй байгаа. Тэжээлэй культурануудай тарилга тэжээл бэлэдхэлэй түсэб таhалдуулагдана. Ниитын малажалай хүгжэхэтэй хамта тэжээл бэлэдхэл, үбhэнэй валовой суглуулбари улам ехэ болохо ёhотой аад, харин hүүлэй хэдэн жэлнүүдтэ, 1940 онойхитой сасуулбал, хоёр дахин бага болоhон байха юм.

«Энэ жэлдэ сабшалангай газарай ба тэжээлэй культурануудай ургаса эрид дээшэлүүлхэ, тэжээлэй валовой суглуулбари ехэдхэхэ колхоз бүхэн бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлэй түсэб заатагүй дүүргэхэ» гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудта эрилтэ хэhэн байна.

Колхоз бүхэн энэ жэлдэ сабшалангай газар ба бэлшээри hайжаруулха, үтэгжүүлхэ, тэжээл оруулха, үтэг хэхэ, модо шулуунhаань, бургааhа буртагhаань сэбэрлэхэ, уhалха, уhалууриин сетьнүүдые заhабарилха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха ёhотой. Ниитын малажалые бардам хүрэхөөр үбhэ тэжээл бэлэдхэхын тулада колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй тусгаар бригада бии болгохо гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум зааhан байна. Иимэ бригадануудые бии болгохоор, сабшалан hайжаруулхын ба үбhэ тэжээл бэлэдхэлэй түлөө колхозшнигуудай харюусалга ехэ болохо байна. Урда жэлнүүдтэ олон колхозуудта тусгаар звенонууд бии болгогдоходоо хүдэлмэриин хүсэн үбгэд хүгшэдhөө бүридүүлэгдэг, саг зуураар эмхидхэгдэдэг байгаа.

Колхоз бүхэндэ тэжээл бэлэдхэлэй саг үргэлжын бригада эмхидхэхэ гээшэ хүдөө ажахын органуудай, тэдэнэй мэргэжэлтэдэй, колхозуудай правленинүүдэй арюун хэрэг мүн. Иимэ бригаданууд дүй дүршэл ехэтэй колхозшнигуудаар бүридүүлхэ хэрэгтэй. Бригада 20-hoo үсөөн бэшэ хүнүүдтэй байха ёhотой. Тус бригада хадаа үйлэдбэриин түсэбөөр хараалагдаhан хүдэлмэринүүдые бултыень хэхэ. Иимэ бригадануудые хүнүүдээр бүридхэхэдөө, сабшалангайнь газар, участогуудай ба тэжээлэй культурануудай тарилгын газарай ойрыень хараадаа абалсаха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, колхозшнигууд хүдэлмэридөө ошохо срэхэдээ ехэ сагаа гээнгүй хүдэлмэриhээ, ехэ ажал бүтээжэ шададаг гээшэ. Тиихэдэ колхозой правлени тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадираар шадабаритай хүниие томилхо ёhотой. Бригадирые ба гэшүүдыень ондоо ажалда hэлгүүлжэ табижа оггтолон болохогүй. Хэрбээ бригадын гэшүүдые холо ябуулжа байгаа hаа, сабшалангай газар hайжаруулха шухала хүдэлмэринүүд ба тэжээл бэлэдхэлэй түсэб дүүргэгдэхэгүй, үбhэ ногооной ургаса мүртэйгөөр дээшэлүүлэгдэхэгүй байна.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд сабшалангай газар, тэжээлэй культурануудые тариха участогууд, тоног зэмсэгүүдтэй мори даалгагдажа үгтэхэ ёhотой. Энэ бригаданууд шадаал hаа бүхы ехэ сабшалангай газар хадаа баян техникэ хүсэдөөр хэрэглэжэ, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие механизацилха арга олохо байна.

Энэ бригаданууд хадаа тэжээлэй культурануудай тарилга агротехническэ үндэр хэмжээндэ хэжэ, тэжээлэй корнеплодой ба силосно культурануудай үндэр ургаса хуряахын түлөө тэмсэхэ ёhотой. Колхоз бүхэндэ тэжээлэй севооборот бии болгохо сабшалангай газарые ба бэлшээриие зүбөөр hэлгүүлэн хэрэглэлэг болохо шухала.

Үбhэ хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлэй үе халаа элэ бригадануудай тон харюусалгатай үе мүн. Тэжээл бэлэдхэлэй үедэ колхозуудай правленинүүд олон колхозшнигуудые гаргажа, богонихон болзор соо үбhэ хуряалгын, силос даралгын хүдэлмэринүүдые дүүргэжэ, hайн шанартай үбhэ абаха уялгатай. Тус бригаданууд МТС-үүдэй тракторна бригадануудтай нигта холбоотойгоор үбhэ тэжээл бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые хэжэ, баян техникэ хүсэдөөр ашаглаха ёhотой. Сабшалан hайжаруулха, тэжээлэй культуранууды тариха, үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар тэжээл бэлэдхэлэй ба тракторна бригаданууд хэхэ хүдэлмэринүүд МТС-үүд ба колхозууд хоорондын договорнууд соо бэшэгдэхэ юм.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1948 оной апрелиин 19-нэй тогтоолтой зохилдуулан колхозшнигуудай ниитын суглаан дээрэ баталагдаhан ажалай нормын ёhoop тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд гэшүүдтэ ажалта үдэрнүүд үгтэхэ байна.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууды эмхидхэлгэ хадаа тэжээл бэлэдхэлэй талаар тарянажалай бригаданууд ба малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэри багадхана гэжэ болож хэрэггүй. Эдэ бригаданууд ба фермэнүүд халаа өөhэдынгөө участогуудта сабшалангай газар hайжаруулха, тэжээлэй культуранууды тариха, бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдэй даалгабаринуудые заатагүй дүүргэхэ уялгатай. Ниитынгээ малажалда үбhэ тэжээлэй база байгуулхын тулада бултаараа оролдоо hаа, иимэ базатай боложо шадаха байhамнай элитэ.

«1951 ондо колхозуудта ниитын малажалда хэрэгтэй тэжээл бэлэдхэлэй талаар хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай» байгша оной апрелиин 26-най тогтоол соогоо БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обком болбол майн 10 болотор колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд байгуулагдажа дүүргэгдэхэ ёhотой гэжэ зааhан байна. Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозуудай правленинүүд иимэ бригадануудые байгуулха эмхидхэлэй хүдэлмэринүүдые дүүргэхын түлөө бүхы хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

Зэдын, Заиграйн, Кяхтын, Сэлэнгын, Торшин, Түнхэнэй, Хориин ба бусад аймагуудай түрүү колхозууд тэжээл бэлэдхэлэй бригадануудые эмхидхэжэ дүүргээ. Гэбэшье, республикын олонхи колхозууд иимэ бригадануудые байгуулаадүй, нобшорhoop зандаа. Нютагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд энэ хэрэгтэ хамаагүйгөөр хандана. Хэтэрхэдээ зарим аймагуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд иимэ бригадануудые байгуулга үлүү дээрэ тоолодог байха юм. Иимэ hанал бодолнууд хадаа ехэ буруу гээшэ.

Мүнөө сабшалангай газар hайжаруулха хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулха саг болоо. Теэд, олоншог аймагуудай колхозуудта энэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдажа захалаа. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай колхозууд сабшалан дээрэ 140 мянган тэргэ наг шэбхэ гаргаха түсэбтэй аад, апрелиин 25-най мэдээгээр миил 40 мянган тэргэ гаргаа. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд болбол малай байрануудай хажуугаар обоолоотой хэбтэhэн наг шэбхээ сабшалан дээрэ гаргагдаhан гэжэ тоолодог байна. Энэ юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, тус колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин түлөө хэншье харюусалгагүй, бригада эмхидхэгдээгүй байhаар.

Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозуудай правленинүүд сабшалангай газар hайжаруулха, уhалууриин системэнүүдые hэргээн заhабарилха ба шэнээр бариха, намаг хатааха, сабшалангаа бургааhа буртагhаань сэбэрлэхэ хүдэлмэринүүдтэ колхозшнигуудые, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые элсүүлжэ, 1951 ондо үбhэ ногооной үндэр ургаса хуряажа, улам хүгжэжэ байгаа малажалдаа үбhэ тэжээлэй база байгуулхын түлөө тэмсэлые толгойлхо уялгатай. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада колхоз бүхэндэ тэжээл бэлэдхэлэй бригада байгуулжа, тэдээнэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ шухала.

П. Иванов.

* * *

Кяхтын аймагай „Улаан Оронго" колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригадын 1951 оной хүдэлмэриин ТҮСЭБ

Малажал болбол манай колхозой хүдөө ажахын гол hалбари юм. Малаймнай 100 толгой hүүлэй жэлнүүдтэ нилээд олошороо. Мүнөө колхозоймнай фермэнүүдтэ 1201 толгой эбэртэ мал (тэрээнэй 388 үнеэн), 4332 хонин, 80 гахай, 403 шубуун, 488 адуу морид бии. hүрэг ехэ малые үсхэбэрилгэ хадаа тэжээлэй базые үндэhөөрнь шэнэдхэн табиха ябадалые эринэ. Теэд, манай колхоздо тэжээл бэлэдхэлгэ ниитын малажалай хүгжэлтэhөө ехээр гээгдэнхэй. Малаа үбhэ тэжээлээр жэлhээ жэлдэ хүсэд хангажа шаданагүйбди.

«Колхозно ба совхозно ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ 3 жэлэй түсэб тухай» СССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол соо тэжээл бэлэдхэхэ тусгаар бригадануудые колхоз бүхэндэ байгуулха тухай заагдаhан байгаа. Мүн ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй шиидхэбэри соо энээн тухай бэшэглэhэн байгаа.

Үбhэ тэжээлээр дуталдалаг хүндэ байдалhаа гараха зорилготойгоор тарянажалай бригадануудhaa гадна, 1951 ондо тэжээл бэлэдхэлэг саг үргэлжын бригада байгуулха гэжэ манай колхозшнигууд шиидлээ.

БРИГАДА БАЙГУУЛГА

Энэ оной апрелиин эхеэр колхозой правленеэр байгуулагдаhан тэжээл бэлэдхэлэй бригада хүдэлмэриин хүсэтэй 25 колхозшнигуудhaa бүридэнэ. Тус бригадын бригадираар нүхэр Ц. Б. Лхамажапов томилогдоо. Тэрэ хадаа тарянажалай бригадануудай бригадирнуудтай тон адлихан түлөөhэ гэхэ гү, али 45 ажалта үдэр hарадаа абаха юм. Бригадын составта 2 звено байгуулагдаа. Нэгэдэхи звеногойнь звеньеводоор нүхэр Тулуповбаталагдаа. Тус звено 17 хүнhөө бүридэнэ. Тэрээндэ Зүүн-Оронго гэжэ газарта 360 га сабшалан даалгагдаа. 2 га тэжээлэй корнеплод ба 2 га силосно культура тариха түсэб тогтоогдоо. Хоёрдохи звеногой звеньеводоор нүхэр Жапов томилогдоо. Тус звено 7 хүнhөө бүридэнэ. Тэрээндэ Баруун-Оронго гэжэ газарта 140 га сабшалан даалгагдаа. Бүхы дээрээ 500 га сабшалан энэ бригадада даалгагдаhан байна. Тэрээн соohooнь 420 гектарынь уhалууриин, 80 гектарынь уhалагдадаггүй юм. Тиихэдэ, 2 га тэжээлэй корнеплод Зүүн-Оронго гэжэ газарта таригдаха байна. Силос дараха 2 га наран сэсэг Жаргал гэжэ нютагта таригдаха юм. Тус бригада 100 тонно силос дараха түсэбтэй.

Тэжээл бэлэдхэхэ бэеэ даанхай бригада эмхидхэлгэ халаа тарянажалай бригадануудай болон малажалай фермэнүүдэй хэхэ хүдэлмэриинь зааханшье багадханагүй. Энэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэриие тэжээл бэлэдхэлэй бригада гансаараа дүүргэжэ шадахагүй гэжэ тоолоод, колхозой правлени тарянажалай нэгэдэхи бригадада 553 га, хоёрдохи бригадада 555 га, гурбадахи бригадада 550 га ба малажалай фермэнүүдтэ: ОТФ-дэ 95 га, КТФ-дэ 176 га, МТФ-дэ 140 га сабшалангай газар, даалгаа.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригадада колхозой правлени 10 мори, 5 сар, 10 тэргэ, мориной 10 комплект тоног, 3 сенокосилка, 3 морин тармуур, 3 плуг, 3 борной тусхай актаар үгэhэн байна. Гадна, үбhэ хуряадаг машинануудтай ба тракторна силосорезкэтэй тракторна агрегат үгтөө.

Колхозой правлени болбол тэжээл бэлэдхэхэ бригадада 1951 ондо иимэ хэмжээнэй үйлэдбэриин даалгабари үгөө гэбэл: хабарай үедэ 4000, намартаа 2 мянган ашаа наг шэбхэ сабшалан дээрээ зөөхэ, мүн тэжээлэй корнеплод тарилгада хэрэглэхын тула 1500 ашаа зөөхэ, 40 гектар сабшалан дээрэ үтэг хэхэ, 500 га сабшалангые шулууhhaa ба буртагhaань сэбэрлэхэ, 10 га сабшалангые ургамал бургааhанhaa сэбэрлэхэ, 39 километр hубаг канава заhабарилха, 420 га сабшалан hайрамай уhаар уhалха, хамта дээрээ 2200 га сабшалан канаваар уhалха, уhалууриин эхинэй 4 хаалтануудые заhабарилха, 2500 метр утатай посхоод барижа, сабшалангаа малhaa хамгаалха, 500 га дээрэ таршаа хорхойтой тэмсэхэ, 2 га тэжээлэй корнеплод ба 2 га силосно культурануудые тариха, харууhалха ба хуряаха, 500 гектар үбhэ сабшаха, гадна, 300 гектарта 2 дахин сабшалга хэхэ, 100 тонно силос дараха, намар-үбэлэй үедэ 25 центнер нютагай үтэгжүүлгэ бэлэдхэхэ, 2000 гектар дээрэ саhа тогтоохо гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдые хэхэ. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдтэ 11250 ажалта үдэр гэхэ гү, али бригадын нэгэ гэшүүндэ 450 ажалта үдэр гаргашалагдаха байна. Тэжээл бэлэдхэлэг бригадада хэхэ ажалай нормо, тэрээнэй түлөөhэн халаа колхозой хамтын суглаагаар баталагдаhан ажалай нормын ёhoop тогтоогдохо юм.

БРИГАДЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ ЭМХИДХЭЛГЭ

Бригадын гэшүүдэй ажалые зүбөөр эмхидхэхын тулада даалгагдаhан сабшалангуудайнгаа ба тэжээлэй культурануудай хойноhoo харууhалха хүдэлмэриин түсэб зохёогдоhон байна. Тус хүдэлмэри үе үеэрнь ба участогуудаарнь таhалагдаhан байна.

Жэшээнь, хабар-зунай үедэ бригада болбол удаадахи хүдэлмэринүүдые хэхэ байна гэбэл:

Хэхэ хүдэлмэринүүд	Хэмжүүрэй единица	Бүхы хэмжүүрынь	Участогуудта: Зүүн Оронгодо: Хамта	тэрэ тоодо: апрельдэ	майда	июньдэ	Баруун Оронгодо: Хамта	тэрэ тоодо: апрельдэ	майда	июньдэ
1. Наг шэбхэ зөөлгэ	ашаа	4000	3000	1200	1800 майн 15 хүрэтэр	—	1000	300	700 майн 15 хүрэтэр	—
2. Үтэг хэлгэ	га	40	30	—	30 майн 15 хүрэтэр	—	10	—	10 майн 15 хүрэтэр	—
3. Шулуун ба буртагhaа сэбэрлэлгэ	»	500	360	150	150	60	140	40	80	20
4. Бургааhанhaа сэбэрлэлгэ	»	10	10	5	5	—	—	—	—	—
5. Уhалууриин сетиин канава заhабарилга	км.	14	10	3	7	—	4	1	3	—
6. hайрамай уhаар уhалалга	га	420	280	100	180	—	140	100	40	—
7. Уhалууриин сетеэр уhалалга: Нэгэ дахин	га	420	280	—	280 майн 10 хүрэтэр	—	140	—	140 майн 10 хүрэтэр	—
Хоёр дахин	»	420	280	—	—	280 июнийн 5 хүрэтэр	140	—	—	140 июнийн 5 хүрэтэр
8. Уhалууриин эхинэй хаалтануудые заhабарилга	тоогоор	2	1	1	—	—	1	1	—	—
9. Сабшалангаа хоройлго	мт.	2500	1500	—	1500 майн 10 хүрэтэр	—	1000	—	1000 майн 10 хүрэтэр	—
10. Таршаатай тэмсэл	га	500	360	—	—	360	140	—	—	140
11. Корнеплод тарилгада хүрьhэ бэлэдхэл	га	2	2	—	2	—	—	—	—	—
12. Корнеплодто наг шэбхэ оруулга	ашаа	1500	1500	500	1000	—	—	—	—	—
13. Тэжээлэй корнеплод тарилга	га	2	2	—	—	2	—	—	—	—
14. Силосно культурануудта хүрьhэ бэлэдхэл	га	2	2	—	2	—	—	—	—	—
15. Силос дараха наран сэсэг тарилга	га	2	2	—	—	2 июнийн 10 хүрэтэр	—	—	—	—

Тус бригада халаа сабшалангайнгаа бүхы талмайhaa Зүүн-Оронго гэжэ участогта 5 гектар рекордно ургаса абаха участок таhалаа, тэндэ 500 ашаа наг шэбхэ зөөбэрилэгдэхэ юм, зунай үедэ 2 дахин нэмэлтэ тэжээл үгтэхэ байна: май hара соо гектарай 2 центнер хэмжээтэйгээр минеральна үтэгжүүлгээр, хоёрдохёо уhалхынгаа урда тээ гектарай 5 тонно хэмжээтэйгээр шэбхын шүүhээр хэгдэхэ байна. 1951 ондо өөрөө үрэжүүлэгдэхынь тулада 50 га сабшалан үлөөгдөө гэбэл: Зүүн-Оронгодо 30 га, Баруун-Оронгодо 20 га болоно. Таhалагдаhан участогууд дээрэ тарихын тулада зэрлиг ногоонуудай үрhэнүүдые абаха зорилгоор 5 га газарта үрhэнэй участок бии болгогдохо байна. Бригада болбол колхозойнгоо 2200 га хэмжээтэй уhалууриин бүхы газарые hубаг канаваар ба hайрамай уhаар уhалха уялга абанхай. Үлэhэн талмай дээрэ 25 километр утатай hубаг канава заhабарилагдаха ба бригадын абаhан түсэбhөө гадуур уhалууриин эхиндэ 2 хаалта заhабарилагдаха юм. Энэ хүдэлмэридэ тарянажалай бригадануудай гэшүүд хабаадалсаха юм.

Бригада болбол зунай үедэ удаадахи хүдэлмэринүүдые хэхэ байна:

Хэхэ хүдэлмэриин нэрэ	Бүхы хэмжүүрынь	Участогуудта: Зүүн Оронгодо: Хамта	Тэрэ тоодо: Июльдэ	Августда	Баруун Оронгодо: Хамта	Тэрэ тоодо: Июльда	августда
1. Тэжээлэй корнеплодой хойноhoo харууhалга:	га	—	—	—	—	—	—
а) ряд хоорондохи 1-дэхи элдүүрилгэ ба буртаг үбhэ түүлгэ	2	2	2 июнийн 25 хүрэтэр	—	—	—	—
б) минеральна үтэгжүүлгээр нэмэлтэ тэжээл 1 га бүриин 1,5 центнерээр үгэлгэ	2	2	2	—	—	—	—
в) ряд хоорондохи 2-дохи элдүүрилгэ	2	2	—	2 августын 5 хүрэтэр	—	—	—
г) гурбадахи	2	2	—	2 августын 15 хүрэтэр	—	—	—
2. Силосно культ. хойноhoo харууhалга:							
а) буртаг үбhэ түүлгэ ба хүрьhэ бамбайлгалга	2	2	2	—	—	—	—
б) буртаг үбhэ хоёрдохёо түүлгэ ба хүрьhэ бамбайлгалга	2	2	—	2	—	—	—
3. Үбhэ сабшалга	500	360	275	85	140	65	75
тэрэ тоодо морин сенокосилкаар	200	175	100	75	25	—	25
тракторна сенокосилкаар	250	450	150	—	100	50	50
гар хажуураар	50	35	25	10	15	15	—
4. Тармалга	500	360	275	85	140	65	75
тэрэ тоодо морин тармуураар	250	210	125	85	40	15	25
тракторна тармуураар	250	150	150	—	100	50	50
5. Сомолго центнерээр	7925	5825	4555	1275	2100	975	1025
6. Сомоонуудаа хоройлго							
7. Силосэй наран сэсэгые хуряалга	1	1	—	1	—	—	—
8. Силос даралга тонноор	50	50	20	30	—	—	—
9. Хоёрдохёо сабшаха газараа уhалууриин сетеэр уhалалга	300	240	240 июлиин 25 хүрэтэр	—	60	60 июлиин 25 хүрэтэр	—

Тэжээлэй бригада үбhэ хуряалгын эды ехэ хүдэлмэриие саг болзор соонь гансаараа яашье дүүргэжэ шадахагүй байна. Тиимэhээ тэрэ үедэ юрын хүдэлмэридэ ба ажахын бусад hалбаринуудта хүдэлмэрилжэ байhан колхозшнигууд хабаадуулагдаха юм.

Намар-үбэлэй үедэ тэжээл бэлэдхэлэй бригада удаадахи хүдэлмэринүүдые дүүргэхэ байна:

Хүдэлмэриин нэрэ	Бүхы хэмжүүрынь	Зүүн Оронгодо: Хамта	Тэрэ тоодо: Сентябрь	октябрь	Баруун Оронгодо: Хамта	Тэрэ тоодо: сентябрь	октябрь
1. Силосно наран сэсэг хуряалга гектараар	1	1	1	—	—	—	—
2. Силос даралга тонноор	50	50	50	—	—	—	—
3. Корнеплод хуряалга гектараар	2	2	2	—	—	—	—
4 Корнеплодые үбэлэй хадагалаанда хэлгэ тонноор	320	320	320	—	—	—	—
5. 2-дохи сабшалга гектараар	300	240	240	—	60	60	—
тэрэ тоодо сенокосилкаар	250	200	200	—	50	50	—
гараар	50	40	40	—	10	10	—
6. Тармалга гектараар	300	240	240	—	60	60	—
7. Сомолго центнерээр	1500	1200	1200	—	300	300	—
8. Олон жэлэй ногооной үрhэ хуряалга ба сохилго гектараар	5	5	5	—	—	—	—
9. Хүдөө ажахын машина заhабарилга: сенокосилка	3	2	—	2	1	—	1
Тармуур	3	2	—	2	1	—	1
Плугууд	3	2	—	2	1	—	1

10. Сабшалан дээрэ бүхэли үбэлдөө 2000 ашаа наг шэбхэ зөөхэ. 11. Нютагай 25 центнер үтэгжүүлгэ суглуулха 12. 500 тонно-кубометр мүльhэ суглуулха. 13. Колхозой газарай бүхы талмай дээрэ 39 километр hубаг заhабарилха. 14. Набар газарнуудта дамбануудые сентябрь ба октябрь hарануудта бариха.

Түсэблэгдэhэн эдэ бүхы хүдэлмэринүүдhээ гадуур тэжээл бэлэдхэхэ бригада халаа үбэлэй үедэ саhа тогтоохо шүргэнүүдые хэжэ, колхозойнгоо сабшалангай бүхы талмай дээрэ саhа тогтоохо, посхоодой hургааг бэлэдхэхэ, бригадынгаа бүхы гэшүүдые агротехническэ курсануудта hургаха ба малажалай фермэнүүдтэ тэжээл бэлэдхэхэ, малаа эдеэлүүлхэ хүдэлмэридэнь туhалха байна. Үбhэ сабшаха болзорнуудые 1952 онhoo эхилэн hэлгүүлхэ хүдэлмэриие бригадамнай түсэбтөө хараална, тиигээд таhалагдажа үгтэhэн талмай дээрэ малай бэлшээриие загонно ёhoop хэхэ ябадалые нэбтэрүүлхэ юм.

1951 ОНДО БРИГАДА ЮУ АБАХЫЕ ХҮЛЕЭНЭБ

Тэжээл бэлэдхэлэй бригада энэ оной апрелиин эхеэр бии болгогдоод, энэ үе соо удаадахи хүдэлмэринүүд хэгдэhэн байна:

1. 3400 ашаа наг шэбхэ сабшалан дээрэ гаргагдаа.

2. hайрамай уhа барихын тула 1016 погонно метр мүльhэн канава малтагдаа.

3. Плотина барихын тула 94 кубометр шулуун зөөгдөө.

4. Эхинэй хаалтын 47 кубометр котлован малтагдаа.

5. 15 ашаа улаан бургааhан бэлэдхэгдээ.

6. 850 га талмайтай сабшалан hайрамай уhаар уhалагдаа.

7. 250 погонно метр канава заhабарилагдаа.

Сабшалан hайжаруулгаар, тэжээлэй корнеплодой ба наран сэсэгэй хойноhoo харууhалгые hайжаруулгаар хараалагдаhан хүдэлмэринүүдые дүүргээд байхадаа, 495 га талмай дээрэhээ га бүриин 15 центнер үбhэ гэхэ гү, али бүхы дээрээ 7425 центнер үбhэ абаха, 5 га рекордно участогhaa га бүриин 100 центнер, тиихэдэ нэгэ га дээрэhээ 500 центнер үбhэ хуряаха уялга абанхай; гадна, 300 га сабшалан дээрэ 2 дахин сабшалга хэжэ, 1500 центнер, дүн хамта 9425 центнер үбhэ абаха болоно.

Тэжээлэй корнеплод хадаа мал тэжээхэдэ шэмэтэй тэжээл гэжэ хараадаа абаад, бригада болбол 2 гектар тэжээлэй корнеплодhoo 320 центнерhээ доошо бэшэ ургаса хуряажа абаха ба 2 гектар силосно талмай дээрэhээ 200 центнерhээ доошо бэшэ ургаса ургуулха уялга абанхай.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригада байгуулгада элдэб олон түбэгтэй юумэнүүд тохёолдоо. Тиигэбэшье, ургажа байhан колхозойнгоо алуу малда үбhэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулхые оролдоhон бригадын гэшүүд өөрынгөө хүдэлмэриие ехэ дуратайгаар эхилhэн байна.

Тэжээлэй корнеплодой, силосно культурануудай ургасын түсэбые үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө бригадалаа тогтооглоhон түсэбhөө гадуур абаhан эдэ культурануудай тонно бүхэндэ 50 литр hүн үгтэхэ байна.

Хээрын сабшаланhaa ба таригдаhан ногоонуудhaa үбhэ хуряаха түсэб үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө, тус бригадада тогтоогдоhон түсэбhөө гадуур абаhан үбhэнэй тонно бүриинь түлөө 75 литр hү үгтэхэ юм.

Д. Цыренжапов, «Улаан Оронго» колхозой правлениин түрүүлэгшэ

Ц. Лхамажапов, тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир.

Днепропетровско область. Никопольско районой Горькиин нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой партийна организаци хабарай тарилгын эхилһэнһээ хойшо агитационно-ниитын хүдэлмэрииe полевой стануудта үргэнөөр ябуулна. Полевой хэдэн агитпунктнууд нээгдэнхэй. Тэндэнь библиотечкэнүүд бии, радиоприемнигууд табигданхай. 20 гаран агитаторнууд бригадын гэшүүдэй дунда хөөрэлдөөнүүдые ба газетэ уншалгануудые үнгэргэдэг юм. «Дайшалхы хуудаһанууд» хоорлоо гаргагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Горькиин нэрэмжэтэ колхозые хангадаг Шолоховско МТС-эй № 1 тракторна бригадын полевой станда. Зүүн гар талаһаа: тракторна бригадын бригадир А. Т. Барабаш, звеньевой В. В. Завидовская, клубые даагша С. Е. Бойко, прицепщик Ф. П. Похил ба тракторна бригадын тоо бүридхэлшэ С. К. Компанеец. (ТАСС-эй фотохронико).

ХОРИИН АЙМАГТА

ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Машинаяа дүүрэн хүсөөрнь ба гамтайгаар хэрэглэхэ гэһэн Карело-Финскэ ССР-эй Шуйско-Видонско леспромхозой алдарта тракторист Иван Котовой уряае Курбын леспромхозой шофернууд А. Балаганский, А. Дубинов гэгшэд аймаг доторoo хамагһаа түрүүлэн дэмжээ һэн.

Тэдэнэр машинануудаа заһабаригүйгөөр 21.000 километртэ ябуулхын орондо 30 мянган километр гүйлгөө, үдэр бүриингөө нормые 150—160 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Һаяхан леспромхозой дирекци тэдэниие мянга-мянган түхэригөөр шагнаа.

30 ҮНЕЭНҺЭЭ—30 ТУГАЛ

Үдын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-гэй һаалишад Цойсама Цыдендоржиева, Дарима Ямпилова гэгшэд үнеэдээ тарганаар ондо оруулжа байна. Тэдэнэр даажа байһан 15—15 үнеэдээ түрүүлээд, тугалнуудыень хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

АРТИСТНУУДАЙ ГАСТРОЛЬ

Гүрэнэй ород драмын театрын бүлэг артистнар аймцентртэхи культурын байшанда концертнүүдые хэдэн удаа харуулба. Программадань Н. Гернетын «Пятак и пятачок» гэжэ комеди (кукольна зүжэг), танцанууд, дуунууд, рассказууд ба уранһайханаар уншалганууд ороно.

ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Баруун-Хасууртайн эхин һургуулиин һурагшад багша Г. М. Митыповэй хүтэлбэри доро Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшадта бодото туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр недели бүхэндэ воскресник үнгэргэжэ, хагда болон мүшэр түүжэ малшадта үгэнэ.

Һаяхан үнгэргэһэн воскресниктэ хабаадаһан 30 һурагшад колхозой 25 гектар сабшалангай газарые шулуу модонһоо сэбэрлэжэ, ехэхэн туһаламжа хүргэбэ.

СПОРТИВНА ТАЛМАЙТАЙ БОЛОБО

Ашангын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой полевой центральна станда спортивна талмай түхеэрэгдэбэ.

Эндэхи тарянажалай ба тракторна бригадынхид сүлөөтэй сагтаа волейболоор, футболоор наадана.

ЛИТЕРАТУРНА ФОНДОО БАЯЖУУЛНА

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Үдэ) правлени библиотекынгээ литературна фондые улам баяжуулна.

Һаяхан 1200 түхэригэй политическэ, уранһайханай, хүдөө ажахын олон номуудые худалдан абаба.

КОЛХОЗУУДТА ТУҺАЛАМЖА

Хориин леспромхозой коллектив Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозые шефтээ абаад, гүүртэнүүд болон полевой стануудтань улаан булангуудые байгуулаад, олон номуудые үгэбэ. Коллективэй гэшүүд колхознигуудай дунда элидхэл ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргана.

Леспромхозой дирекци фуражна фондһоо Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ ба «Родник» колхозуудта тус бүридэнь 20—35 центнер үбһэ үгөө.

Б. Намжилон.

Һонирхолтой лекци уншаба

Бурят-Монголой зооветинститудай багша нүхэр Васильев Закаменай аймцентрын ажалшадта «Хүнэй бии болоһониие наука ба шажан хоёр хайшан гэжэ тайлбарилдаг бэ?» гэһэн темээр лекци уншаба. Тэндэ сугларагшад тус лекциие ехэ һонирхолтойгоор шагнаһан байна.

В. Дашиев.

Культурын байшан нээгдэбэ

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо хүдөөгэй культурын байшан нээгдэбэ. Энэ байшангые даагшаар колхозой парторганизациин секретарь Ш. С. Гомбоев хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Гомбоев колхознигуудайнгаа дунда ниитэ-политическэ темээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Байшангайнь ханануудта диаграммануud ба плакадууд няагданхай.

Эндэ политическэ, научна, уранһайханай ба хүдөө-ажахын литература, газетэ болон журналнууд олон. Мүн шатар даам гэхэ мэтын зүйлнүүд бии.

Д. Буянтуев.

Түргэ телефонистканууд

Зүүн-Сибириин түмэр замай хэлхеэ холбооной 5-дахи дистанциин телеграфно-телефонно станциин эрхим телеграфистнууд нүхэд Смачек, Короткова гэгшэд телефоноор хөөрэлдэгшэдые түргөөр ба культурнаар хангана. Тэдэнэр һарынгаа даалгабаринуудые 140—150 процент хүрэтэр дүүргэдэг байна.

Мүнөө тэдэ нүхэдэй хүдэлмэриин дүй дуршэл тус дистанциин техническэ соведээр һайшаагдаад, бусад хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда хэрэглэгдэжэ эхилээ.

М. Бобров.

Тобшо һонинууд

Кяхтын аймагай номой магазинууд һүүлэй үедэ бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн уранһайханай номуудые элбэгээр абана. Тэдэнэй дунда Хоца Намсараевай «Үүрэй толон», Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» ба бусад номууд бии.

Д. Цыбиков.

* * *

Хориин аймагай финансынуудай таһагай хүдэлмэрилэгшэд 1-дэхи кварталайнгаа мүнгэ элсүүлгын түсэбые 115 процент дүүргээ һэн. Мүнөө тэдэнэр хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

* * *

Хүдөө ажахын Кяхтын техникумдэ «Урожай» гэжэ спортивна общество эмхидхэгдээ. ГТО-гэй 1-дэхи разрядай значогто 33 хүн, 2-дохи разрядта 3 хүн, 3-дахи разрядта 13 хүн нормонуудые үгөө.

И. Мункуев.

Румынска хүдэлмэришэнэй партиин издательствын ажал-ябуулга

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Марксизм-ленинизмын классигуудай шэнэ зохёолнуудые хэблэн гаргажа, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин издательство партиич 30 жэлэй ойе угтажа байна.

1944 ондо байгуулагдаад, энэ үе соо Румынска хүдэлмэришэнэй партиин издательство 75 миллион экземпляр ниитэ тиражтай элдэб янзын 2.439 номууд ба брошюрануудые хэблэн гаргаа. Гансахан 1950 ондо тус издательство румынска хэлэн дээрэ, мүн Румыниин национальна үсөөнхидэй хэлэнүүд дээрэ 30,5 миллион экземпляр ниитэ тиражтай 863 номууд ба брошюрануудые хэблэн гаргаба.

Мүнөө үедэ Румынска хүдэлмэришэнэй партиин издательство И. В. Сталинай зохёолнуудые 3,8 миллион экземпляр ниитэ тиражаар хэблэн гаргаа. Тэрээнһээ гадна В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай тобшо биографинууд олон тиражаар хэблэгдэбэ.

1944 онһоо хойшо тус издательство Карл Марксын шухала 11 зохёолнуудые олон тиражаар хэблэн гаргаба. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудһаа гадна, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэрилэгшэдэй олон зохёолнууд хэблэгдэбэ.

Лейбористска партиин гэшүүдтэ Гарри Поллитын эльгээһэн нээмэл бэшэг

ЛОНДОН. (ТАСС). «Дейли Уоркер» газетэ болбол Великобританиин коммунистическэ партиин генеральна секретарь Гарри Поллитын нээмэл бэшэг толилоо. Гарри Поллит хадаа эб найрамдал хамгаалхын тулада лейбористска ба коммунистическэ партинуудай хоорондо эгээн нигта нэгэдэл байгуулхые уряална. Лейбористска правительство ажалшадай мүнөөнэй, мүн ерээдүйн интересүүдтэ яажашье харюусажа шадахагүй политика ябуулна гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ.

Лейбористска кандидадууд орон соогоо мүнөө багаар дэмжэгдэнэ гэжэ зааха зуураа, Поллит хүдэлмэришэн ангиин интересүүдтэ харюусаха ёһотой программа абаха шухала гэжэ мэдүүлээ.

Поллит хадаа хамтарһан программа абахыень лейбористска ба коммунистическэ партинуудай гэшүүдые, мүн тэдэнэй тала баригшадые уряалаа. Американска миллионернүүдтэй сэрэгэй союз баталха ябадалһаа Англи арсаха; агуу ехэ табан державануудай хоорондо хэлсээнүүдые хэжэ, Эб найрамдалай Пакт баталуулха; сэрэгэй гаргашануудые дары хорооxo, бүхы пенсионернүүдтэ, тэрэ тоодо дайнай инвалидуудта үгтэхэ пенсинүүдые ехэ болгохо, забастовкодо эсэргүү правительственна № 1305 тогтоол болюулха гэжэ Поллит эриһэн байна.

Иран дотор 543 мянган хүн гар табяа

ТЕГЕРАН, май 3. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Иранска обществын секретариадай мэдээсэһэнэй ёһоор, Иран дотор май 2 хүрэтэр 543 мянган хүн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табяа.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, май 3. (ТАСС). Һунгуулиин реформо тухай правительственна проектын «шэнэ» вариант гэдэгые республикын Соведэй буруушааһан тушаа Национальна суглаанай һүниин заседани дээрэ эли болоходонь, тус хуулиин проектые хоёрдохео уншан, дары зүбшэн хэлсэхые премьер-министр Кэй эрибэ.

Тэрэнэй һүүлээр депутат-коммунист Перон апрелиин 28-да Национальна суглаагаар буруушаагдаһан һунгуулиин реформын проект зүбшэн хэлсэхээ арсахые дурадхаа. Трибунаһаа нээмэл голосовани хэхые Перон эрибэ. Голосованиин энэ методэй удхань юуб гэхэдэ, Национальна суглаанай зал соо голосованиин үедэ байһан депутадууд лэ голосованида хабаадажа шадаха байна. Тиихэдээ депутадууд өөрынгөө түлөө ба мүн заседанида байгаагүй хүнүүдэй түлөө нэгэн доро голосовалжа шадахагүй. Энэ үедэ заседани дээрэ правительственна партинуудай олонхи депутадууд байгаагүй, тиимэһээ правительствын толгойлогшо Кэй трибунаһаа нээмэл голосовани хүүлхэгүй гэжэ ехээр оролдоо. Заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууһан, католическа партиин —МРП-гэй гэшүүн госпожа Пейроль процедура балардангяар ба тодо бэшээр найруулагдаа гэжэ шалтаад, Пероной дурадхалые буруушаалгаба.

Тэрэнэй һүүлээр прогрессивнэ республиканецуудай Союзай депутат Пьер Кот мүнөө Национальна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа бюджедэй баталагдахын урда тээ һунгуулиин реформо тухай асуудал хаража үзэхэгүй гэһэн дурадхал оруулаа. Госпожа Пейроль шэнэ мэхэ гаргабашье, Пьер Котын дурадхалые буруушаалгажа шадаагүй. Тиихэдэнь премьер-министр Кэй үгэ хэлэжэ, тус дурадхал буруушаахые эриһэн ба энэ эрилтэтэй дашарамдуулан правительствода этигэлгэ тухай асуудал табиһан байна. Этигэмжэ тухай голосовани май 7-до болохо.

Французска реакциин мэхэ гохын аашанууд хадаа Кэйн правительствын тон бэрхэшээлнүүдтэ ороһон тухайда гэршэлнэ.

Боннско „правительство“ арадай асуулта хэхэ ябадалые хорибо

БЕРЛИН. (ТАСС). 1951 ондо эбэй договор баталуулхын түлөө ба Германиие ремилитаризациилгада эсэргүү арадай асуулта хэхын түлөө тэмсэдэг Германиин дииилэнхи олон хүн зоной дура хүсэлдэ зүришэн, боннско «правительство» асуулта хэхэ ябадал хорихо гэһэн шиидхэбэри абаа. Энээн тухай баруун-германска ДПА агентство мэдээсэбэ. Арадай асуулта хэхэ комитедүүд ба нэгэдэлнүүд тараагдаха ёһотой гэжэ дотоодын хэрэгүүдэй министр Лер Федеральна парламентын заседани дээрэ мэдээсэбэ.

Иранска меджлистэ

ЛОНДОН, май 3. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, Иранай премьер-министр Мосаддык гэгшэ меджлистэ үгэ хэлэхэдээ, англо-иранска нефтяной компаниин тоосоо шалгахые эрибэ. Асуудалда харюусаха зуураа, Мосаддык болбол англо-иранска нефтяной компанитай 1933 оной договор хашалтаар баталагдаһан юм, Иран тэрээниие дүүргэхэ уялгагүй гэжэ мэдүүлбэ.

— Англо-иранска нефтяной компаниин бухгалтерскэ дансанууд шалгагдаха ба нефтепродуктнуудые худалдан абахадань Великобританиин флодто олгогдодог хүнгэлэлтын бүхы мүнгые Иранда бусаалгаха ёһотой. Компани хадаа дэлхэйн рынок дээрэ байдаг сэнгүүдһээ химдаар британска флодто нефть худалдаха эрхэгүй байгаа, — гэжэ Мосаддык мэдүүлбэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, май 4. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай хамтадаа бүхы фронтнууд дээрэ хатуу шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Арадай армиин частьнууд фронтын зарим участогууд дээрэ дайсанай контрдобтолгые гэдэргэ сохин, тэрээнэй хүнүүд ба техникыень ехэ гэмтэл хохидолдо оруулна.

Сеулай оршондо дайлалдажа байгаа Арадай армиин частьнууд баруун фронт дээрэ мүнөөдэр дайсанай шанга контрдобтолгые гэдэргэнь сохёод, 7 танк үгы хээ, 7 самолёт буудажа унагааба.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

ЛИРИЧЕСКЭ ДУУНУУД

1. Айлшанай дуун

Айлшалаад танайхиһаа бусахадаа,
Артелиинш баяниинь үзэбэлби.
Ажалша зулгыхан басагадайш
Арюухан, омогыень мэдэбэлби.

Түхэреэн хоногоор зугаалхадаа
Түрүүшэ хүнүүдытнай танибалби.
Түмэнхэн жэлнүүдтэ магтуулхаар
Түрэхэн байдалытнай харабалби.

Дайдаараа дүүрэнхэй малнуудайтнай
Далантай таргыень һайшаабалби.
Далаяа хүрэнхэй малшанайтнай
Дорюухан залуувень гайхабалби.

Аржыма буржыма тарянайтнай
Алтанхан колосынь үйрүүлбэлби.

Арзалһан, хурзалһан умданайтнай
Амтатай хатуувынь дээжэлбэлби.

Хожомоо дахижа ерэтэрэм
Хоёроор, дабхараар үдөөрэйлта.
Хуримтай тэрээхэн басагаяа
Колхоздом буулгажа үгөөрэйлта.

Хононгоо зугаахин ерээ һаатнай,
Хониной төөлэйгөөр хүндэлхэлби.
Үнжэнгөө сүлөөтэй ерээ һаатнай,
Үхэрэй һээрээр туршуулхалби.

Айлшалаад танайхиһаа бусахадаа
Артелтэйш мүрысөө баталхалби.
Алтанхан ордентой гансынгаа
Ажалша гарыень золгоболби.

2. Колхозой түрэ дээр

Халуунхан ажалайнгаа һэб гэхэлээр
Хуримтай басагаяа түхеэрээбы,
Ханилсан хоёрой урманда
Колхозой түрые дэлгэеы.

Алдарта хэрэгүүдээр суурхаһан
Артелиин түрүүшүүл, мэндэмоор!
Ажалдаа, инагта дуралһан
Арюунхан басагад, мэндэмоор!

Һахалдаа бууралтай үбгэдөө
Һархагтай, төөлэйтэй угтаеы.
Һаншагтаа сайбартай хүгшэдөө
Һабатай, уусатай хүндэлэеы.

Энхэрэн маанараа тэнжээһэн
Эсэгэ, эхэнүүд, юрөөлөөр!
Эрдэмдэ шармайжа ябаһан
Эдирхэн багашууд, юрөөлөөр!

Хасартаа ягаатай басагадһаа
Ханахаар аялгынь дуулаеы.
Эршэтэй, балсантай хүбүүдэй
Эрхиигэйнь мэргые туршаеы.

Малшадтаа хүндэтэй болоһон
Маруся—зоотехник, наашаа һуу!
Мүрысөө абажа гараһан
Мүнхүүдэй—комбайнер, ойронь һуу!

Хотоймо намарай һэб гэхэлээр
Хуримаа, түрэеэ наадаеы.
Комбайнер зоотехник хоёройнгоо
Хубихан заяаень юрөөеы.

Хонгёохон ажалаараа суурхаһан
Колхозой түрүүшүүл, баяртай!
Хурданхан хүлэгүүдтээ мордоһон
Коммунизмын үрзэнэр, баяртай!

3. Манай колхозой хүбүүн

Аба түрэл оронойнгоо
Арюухан аршаанда хүртэжэ,
Алдар, зориг түгэлдэрөөр
Ажалай оньһые мэдэжэ
Магтаалтай, юрөөлтэй болоһон
Манай колхозой хүбүүн лэ.

Ардаг хурдан хүлэгүүдэй
Амыень татангүй Лабхюулдаг,
Хүдэр эбэр номонуудай
Хүбшыень алдангүй харбуулдаг
Магтаалтай, юрөөлтэй болоһон
Манай колхозой хүбүүн лэ.

Ажал дээрэ шалгаржа
Алтанхан Одондо хүртэһэн,
Аба эжын сэдьхэлые
Амархан жаргалдань хүргэһэн
Магтаалтай, юрөөлтэй болоһон
Манай колхозой хүбүүн лэ.

4. Нүхэр, мэдэ!

Дуулгаараа манараад, яларaад байна
Дуулимхан городнай — Улан-Удэ.
Дуунуудни уряалаад, гуниглаад байна,
Дуралаад байнал хаб, нүхэр, мэдэ.

Ажалдаа мүрысөөд, илалсаад байна
Алдарта столица—Улан-Удэ.
Алтанхан тарямнай хуряагдаад байна,
Айшалхаб шамхандаа, нүхэр, мэдэ!

Түрүүлээд, уряалаад, гэрэлтээд байна
Түрэлхи городнай—Улан-Удэ.
Түлнүүдээ малшаднай тэнжээгээд байна,
Түрэмнай дүтэлөө, нүхэр, мэдэ.

Һайханаар манараад, яларaад байна
Һаруулхан городнай—Улан-Удэ.
Һархагнай гурбанхан залаатай байна,
Һанаандаа тааланам, нүхэр, мэдэ.

Студентнэрэй научно-теоретическэ конференцинүүд

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай студентнэр научно-теоретическэ конференцинүүдтэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Һаяхан ород хэлэ ба литературын факультедэй 3-хи курсын студентка В. Харитонова «Хилын саадахи темэнүүд дээрэ Маяковскиин бэшэһэн шүлэгүүдэй удхашанар» гэһэн элидхэл хээ. Нүхэр Харитонова элидхэлээ бүхы дэлхэйн арадуудай эб найрамдалай түлөө тэмсэлтэй холболдуулан хэлээ.

Студентнэр Колесникова ба Евсюнин гэгшэд үгэ хэлэжэ, элидхэлэйнь һайн талые тэмдэглэхэтэеэ хамта, дутуунуудыень заагаа. Конференцидэ хабаадагшад Харитоновагай элидхэлые һайн гэжэ тоолоод, һаяхан боложо үнгэрһэн городой студенческэ научно-теоретическэ конференцидэ табяа.

Бурят-монгол хэлэ ба литературын факультедэй 4-хи курсын студент Н. Очиров «Цэдэн Галсановай творческо зам», тус факультедэй 3-хи курсын студент, Сталинска стипендиат Д. Доржиев «Бурят-монгол литературна хэлэнэй хүгжэлтэ» гэһэн темэнүүдээр элидхэһэн байна.

Тэрэшэлэн түүхын, биологическа ба физико-математическа факультедүүдтэ научно-теоретическэ конференцинүүд үнгэржэ, һонирхолтой темэнүүдээр хэгдэһэн элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

Б. Батоев.

БМАССР-эй Верховно сүүдтэ

Лазарь Евстигнеевич Афанасьев Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхозой МТФ-е даажа байхадаа хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандадаг, 8—10 хоногоор фермэдээ срэнгүйгөөр архидажа ябадаг байгаа.

Малай үбэлжэлгын эгээл харюусалгатай үедэ үхэрнүүдынь дэбисхэргүй, үһалуури муутай байгаа. Энээнэй эсэстэ, 1950 оной декабрьда 104 толгой үхэр гарзалһан ба 311 толгой үхэр тураһан байна. Эдэ гарзануудые далдалха зорилгоор, шэнэ түлнүүд оршологдодоггүй байгаа.

Хэжэнгын аймагай арадай сүүд Афанасьевые колхоздо ушаруулһан гарзыень түлэлгэтэйгөөр 3 жэлээр эрхэ сүлөөень хаһаа. Приговорынь республикын Верховно сүүдээр баталагдаа.

* * *

Жамсо Насатуев 1948 онһоо 1950 оной октябрь хүрэтэр Зангарайн аймагай «Шэнэ зам» колхозой түрүүлэгшээр хүдэлмэрилһэн юм.

Насатуев энэ үе соо ниитын мал хайра гамгүйгөөр гаргашалан, колхоздо ехэхэн гарза хохидол ушаруулаа. 1949—1950 онуудта тэрэ колхозой нэгэ мори 2500 түхэригөөр, нэгэ үхэр 2800 түхэригөөр, 8 толгой хони худалдаад, мүнгые өөртөө абаһан байна.

Тиихэдэ, энэ жулик 1950 оной наһа бараһан эхээ хүдөөлүүлхэ гэдэ колхозой нэгэ үхэр гаргаалга. Колхозһоо подотчедоор абаһан мүнгэнһөө 2408 түхэриг үмсэлгөө хэрэгсэлдэ гаргашалаа.

Байгша оной апрелиин 10-да БМАССР-эй Верховно сүүдээр Ж. Насатуев зөөрөө конфискацилха, колхоздо ушаруулһан гарзаа түлэлгэтэйгөөр заһан заларуулха лагерьта арбан жэлээр эльгээхэ хээр сүүдлэгдээ

Харюусалгатай редактор
Б. А. ОЧИРОВ

Мүнөөдэр кино театрнуудта

Кинотеатр «ПРОГРЕСС» — «Загаһан ба загаһахан тухай үльгэр» (12 ба 14 часуудһаа); «Амгалан тайбан үдэрнүүдтэ» (16, 18, 20, 22 часуудһаа ба 23 час 30 минутаһаа).

Кинотеатр «ЭРДЭМ» — «Бухэн[illegible]хэн морихон» (11, 13 часуудһаа).

Ород ДРАМЫН ТЕАТРТА «Лутониной бүлэ» (20 час 30 минутаһаа).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03588. Типография Управления полиграфической промышленности, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР Тираж 10 000.